

TUDOR GRECEANU

DRUMUL CELOR PUȚINI

**Amintirile unui pilot de vânătoare
ieșit din încercuirea de la Stalingrad**

**Ediția a II-a revăzută și adăugită,
îngrijită de colonel (r) Dumitru Roman**

**Cuvânt înainte de Martha Greceanu
Prefață de Neagu Djuvara**

**EDITURA VREMEA
BUCUREȘTI
2016**

CUPRINS

Cuvânt înainte la ediția I.....	7
Prefață.....	11
DESPRE TUDOR GRECEANU	17
Figuri de martiri.....	17
Tudor Greceanu	19
Tudor Greceanu	24
PARTEA I UN OM NĂSCUT SĂ FIE EROU	29
ÎNAINTE DE RĂZBOI	29
RĂZBOIUL	83
Până la Stalingrad.....	83
Ieșirea din încercuirea de la Stalingrad.....	92
Grupul 7 Vânătoare în Flotila Udet	105
Luptele contra bombardamentelor americane.....	122
Frontul de vest	128
Primul pilot român pe un avion cu reacție.....	129
PARTEA A II-A RĂSPLATA.....	133
ARESTAREA	133
EVADAREA DE LA AIUD (20 decembrie 1952)..	139
DUPĂ ELIBERARE	152
Anii petrecuți la Institutul de Arhitectură.....	152
De vorbă cu comandorul Tudor Greceanu	154
Oamenii sunt imprevizibili... ..	163
EVOCĂRI.....	173
[Vai de neamul care-și va uita eroii]	173
[Flotila 1 Vânătoare București-Pipera]	175
Cad ultimele stele de pe cerul patriei.....	178
[Alexandru Șerbănescu]	180
[Tiberiu Vinca]	181
[Alexandru Popișteanu]	182
INVENȚII ȘI INOVAȚII.....	198

Locotenent Tudor Greceanu, în august 1943, când a primit Ordinul „Mihai Viteazul” clasa a III-a

DESPRE TUDOR GRECEANU

Figuri de martiri

Înainte ca în țara noastră să se instaleze regimul comunist, România a avut mari personalități în diverse domenii de activitate (politic, social, cultural, profesional etc.). Lipsindu-se de ele, fiindcă nu se mai dorea „românism” ci comunism, planul Moscovei fiind pulverizarea României, aceste personalități au fost eliminate din viața țării. Și nu oricum, ci blamate, insultate, calomniate, ucise în ultimă instanță. În locul acestor oameni de mare ținută, valorile noastre reale, comuniștii și-au plasat nulitățile lor, grupate în aristocrația comunistă, cunoscută sub numele de nomenclatură.

A venit însă revoluția din decembrie 1989 și, așa cum țărani prădați de pământ își cer acum pământul înapoi, sau casele cei cu case naționalizate, adică furate de comuniști, tot așa marile noastre valori, oameni morți sau vii, pretind acum *restitutio in integrum*.

În slujba acestei restituiri se află și revista noastră. Am făcut acest lucru în câteva numere (vezi Iuliu Maniu, Gheorghe Brătianu, Ion Mihalache etc.), dar trebuie să ne îndreptăm atenția și către alții, nume mai puțin notorii. Ei trebuie să intre neapărat în conștiința poporului nostru, fiindcă ei sunt exponenții unei vieți model. Aducând în discuție asemenea vieți, încercăm să mai înlăturăm zgura propagandei comuniste care, ani și ani, a otrăvit creierile

unor oameni simpli, neștiutori și neinformați. Tragic e faptul că și astăzi sunt oameni în vârstă de peste 40-50 de ani care repetă minciuni – lecțiile comuniștilor – convinși că rostesc adevărul.

Această revenire la normal a minților nu'e o operă ușor de înfăptuit. Ea va dura mulți ani de aici încolo și nu ne facem iluzia că o publicație ca a noastră își va vedea efortul încununat cu succes.

Socotim însă că e de datoria noastră să aducem la vedere realele valori ale neamului nostru, vizând nu numai mari personalități deja notorii în adevărata noastră istorie, blamate cu obstinație de comuniști, ci și pe alți oameni care au trăit în anonimat, dar care au fost de o exemplară ținută românească. Ei au înfruntat cu tot curajul pe comuniști. Nu și-au precupețit viața. Fără ei, fără eroismul și martirajul lor, s-ar fi stins poate de mult „flacăra de veghe” care certifică azi că mai existăm ca neam.

Unul dintre acești eroi-martiri pe care încercăm să-l prezentăm acum marelui public a fost TUDOR GRECEANU.

Banu Rădulescu

(„Figuri de martiri”, în *Memoria*,
nr. 23, martie 1998, p. 109)

PARTEA I

UN OM NĂSCUT SĂ FIE EROU

Înainte de război³

De un an bântuia războiul în Europa și în Africa de Nord. Franța capitulase în 27 de zile în fața incredibilei forțe germane moderne. Polonia fusese spulberată în 14 zile. Cehoslovacia ocupată. Iugoslavia cucerită fulgerător. Olanda ocupată, Danemarca ocupată, Țările Baltice închinaseră drapelul, iar svastica germană flutura pe tot mai multe catarge.

Teritoriul țării noastre fusese amputat ultrarapid. Ceda-rea, în iunie, a Basarabiei și a Bucovinei, apoi a Ardealului de nord și a Cadrilaterului desăvârșise marasmul general care copleșise întregul popor român în 1940.

Ascultasem la radio comunicatele sinistre care dădeau publicității aceste tranzacții ce din vârful condeiului cio-pârteau și înstrăinau parte din teritoriul țării, cu tot trecutul lui istoric, pentru care luptaseră și muriseră atâtea sute de mii de buni români. Tot ce fusese atâtea zeci de ani „sfânt” era acum „vândut” fără opoziție la masa verde, ca și cum n-ar fi avut niciun cuvânt de spus, ca și cum nu s-ar fi făcut atâtea sacrificii ca să avem o armată națională, cu soldați și ofițeri, cu tunuri, tancuri, avioane, nave și drapele.

³ Capitoul scris de Tudor Greceanu.

În școala militară ni se spusese și ni se repetase că menirea armatei este de a apăra cu prețul vieții fiecare palmă din pământul patriei... Toate cântecele patriotice, toate cărțile copilăriei, toate discursurile înflăcărâte spuneau: „Nicio palmă nu dăm”. Și acum?... Să fie toate aceștea vorbe?...

În primul moment, la cedarea Ardealului sub Dictatul de la Viena, cuprinși de revoltă, un grup de câțiva ofițeri au pus pe masa comandantului Școlii de Perfecționare de la Ghimbav demisia din cadrele active ale unei armate care nu este lăsată să lupte pentru a apăra teritoriul întregit cu atât de grele sacrificii.

Comandantul școlii, comandor av. Traian Piele, a respins demisiile în bloc, recunoscând cu regret legitimitatea acestei porniri, dar ne-a spus că nu ne poate primi demisiile înainte de a ne atrage atenția asupra lașității de care am da dovadă, sustrăgându-ne de la ceea ce va urma după toate aceste cesiuni teritoriale, adică războiul.

Știam că ne așteaptă un război al Germaniei contra Uniunii Sovietice (nu știam cine și când îl va începe) și bănuiam că acesta va avea grave implicații pentru noi. Nu ne gândeam la o participare efectivă, „militară” la operații, având în vedere marea diferență de putere între noi și ruși. Speram mai degrabă într-un conflict între noi și unguri, unde șansele noastre de succes erau de luat în considerare.

Într-adevăr, rezulta din spusele comandantului școlii că aceste amputări făceau sigură, în cel mai apropiat viitor, o intrare necesară a României în război pentru a șterge rușinea politicianilor noștri incapabili și pentru întregirea teritoriului și revanșa zdrobitoare asupra celor care cutezaseră să-l cotopească.

Eram toți conștienți că războiul european bate și la ușa noastră, că instabilitatea noastră ne menține pe muchie de cuțit și că precipitarea vertiginoasă a evenimentelor externe trebuie să ducă la modificări cruciale în politica duplicitară și desuetă a regelui Carol al II-lea și a partidelor politice, atât de vinovate.

Acest lucru s-a întâmplat mai repede decât credeam.

Drumul celor putini.

amintiri

Prefata.

1 - Flotila mramă

Războiul de un an, biruit în Europa și în Africa de nord. Forțele capitulare în 27 de zile în fața invincibilei forțe germane moderne. Polonia fusese spulberată în 14 zile. Iugoslavia fusese învinsă și jefuită,landa ocupată, Danemarca ocupată, Țările Baltice închinarea drapelul în vântul germană flutura pe tot mai multe căruțe.

Teritoriul țării noastre fusese anexasat ultrarapid. Din primăvara Basarabia și Bucovina, apoi cabilatul și numai citiva luni mai târziu Ardealul de nord desăvârșise învinsul general care copleșise întregul popor român în 1940.

Ascultasem la radio comunicările ministe care dădeau publicității aceste tranzații care din război condădău ciopârțate și înstrăinate parte din teritoriul țării, cu tot bugetul lui istoric, pentru care luptasem și muriseră atâtea mii de buni români. Tot ce fusese atâtea zeci de ani proclamat „Sfânt” era acum „vândut” prin opagidie la masa verde, ca și cum s-ar fi vândut mii de mii de oameni de război, ca și cum nu s-ar fi făcut atâtea sacrificii ca să avem o armată națională, cu soldați și ofițeri, cu tunuri, tancuri, avioane mare și drăpeli.

În școala militară mi se spusese mi se repetase că misiunea armatei este de a apăra cu prețul victoriei fiecare palmă din pământul patriei. ... Toate cântecurile patriotice, toate cântecurile capitaniei și didactice toate discursurile înflăcărate opuneau: - „Nici o palmă nu dăm” -

și acum? ... Să fie toate acestea numai marte?

În primul moment, la redare Ardealului sub dictatul dela Vienna cuprins de revolta, un grup de citiva ofițeri puseseră pe masa comandantului Școlii de Perfecționare la Gălbăuș, Lemnia din cadrelor active ale unei armate care nu este livată să lupte pentru a apăra teritoriul întregit cu atât de grele sacrificii de un milion.

Comandantul școlii Comandor dr. Pădăraș Traian a respins demisiile în bloc, recunoscând un regret legitimitatea acestei pămîni, dar ne-a spus că nu ne poate primi demisiile înainte de a ne atrage atenția asupra limității de cinci ani de durată, reînviind-ne dela ceea ce va urma după toate aceste cerșuri teritoriale, adică războiul.

Știam că ne aștepta un război al Germaniei contra Uniunii Sovietice (mai știam că și când îl va începe) și bănușiam că acesta nu avea gravă implicații pentru noi. Nu ne gândeam la o participare efectivă „militară” la operații, rînd în vederea marelui diferanță de putere între noi și noiși. Speram mai degrabă într-o campanie de

Prima pagină a manuscrisului redactat de autor
în penultimul său an de viață (1993)

Abdicarea regelui Carol al II-lea în favoarea fiului său Mihai, venirea guvernului legionar la putere, preluarea conducerii statului de către generalul Ion Antonescu sunt tot atâtea evenimente care s-au succedat vertiginos tocmai în perioada când se organiza în mare grabă festivitatea de brevetare a noilor piloți de vânătoare care urmau să fie trimiși unităților combatante. Un mănunchi de ofițeri (puțini activi și cei mai mulți rezerviști), subofițeri activi și de rezervă am fost repartizați primei flotile de vânătoare a țării la București-Pipera.

Despre generalul Antonescu știam – ca toată lumea de altfel – destul de puține: știam că e cavalerist, că era un ofițer de stat major de mare valoare, care-și făcuse dovezile, ca maior, în războiul din 1916-1918, la statul major al armatei mareșalului Prezan; mai știam că, fiind foarte curajos și plin de personalitate, făcuse opoziție fățișă lui Carol al II-lea și amantei lui, doamna Lupescu, motiv pentru care suportase consecințele cele mai grave și în ultimul timp era cu domiciliu obligatoriu la Bistrița. Știam că era un naționalist convins – știam că, deși simpatizant, nu fusese niciodată legionar –, că era un om foarte auster și autoritar, nu râdea niciodată și avea părul roșcat. Cam asta știa lumea despre el și-și punea speranța în patriotismul și inteligența lui, de care nimeni nu se îndoia.

Pe regele Mihai I îl cunoșteam, fusesem colegi la Școala Pregătitoare de Ofițeri, de pe atunci manifesta un viu interes pentru motoare și aviație.

Odată cu intrarea României în tabăra naționalistă patronată de axa Roma-Berlin – de fapt, Germania hitleristă –, conflictul posibil cu Ungaria devenea momentan imposibil; în schimb, se contura din ce în ce mai precis eventuala noastră participare cu toate mijloacele economice și militare la conflictul armat ce se dovedea iminent între Germania și Uniunea Sovietică.

Se crease, încet-încet, un curent de opinie care devenea din ce în ce mai puternic în favoarea acestei participări, pe de-o parte pentru a cuceri Basarabia, pe de altă parte

pentru a participa la lupta dusă de forțele ordinii și civilizației împotriva terorismului comunist și insidios.

Asistasem, ca proaspăt sublocotenent, în 1939, la venirea pe aerodromul Otopeni a fugarilor aviatori polonezi cu avioane foarte moderne.

Îi văzusem, perfect echipați, pe avioane de primă mână, găurite de gloanțe și schije, și fusesem impresionați de calitățile lor profesionale. Când însă ne-am exprimat în fața lor mirarea că o astfel de aviație a fugit așa de ușor din fața luptei, ei ne-au explicat că „noi habar n-avem ce înseamnă Messerschmitt 109 și că nu doresc vreodată să aflăm, căci abia atunci vom înțelege”.

Am constatat cu surprindere că, vorbind despre Messerschmitt⁴, păreau cuprinși de un tremur involuntar ca o panică mistică, de ai fi spus că se găsiseră în fața fulgerelor lui Jupiter și am presupus că această psihoză colectivă trebuia să aibă o bază obiectivă, așa încât auzisem despre Messerschmitt multe minciuni înainte de a-l vedea efectiv.

Păstrasem totuși pentru polonezi o stimă mare, căci, în felul lor, bine sau prost, dăduseră ochii cu inamicul puternic, se bătuseră, găurile din avioane o dovedeau, supraviețuiseră și, cu avioanele avariate, ajunseseră totuși până la Otopeni. Dar noi?... În cazul unui război cu rușii, acest colos necunoscut, sălbatic și înspăimântător, după prima întâlnire și luptă aeriană, câți și cine vor supraviețui?...

Și apoi războiul e lung și „ulciorul nu merge de multe ori la apă”...

⁴ Messerschmitt 109 – avion de vânătoare (30 000 exemplare între 1937 și 1945) realizat de inginerul german Willy Messerschmitt (Frankfurt am Main, 1898 – München, 1978), specialist în aeronautică, care a condus o uzină de producție de avioane foarte importantă (Augsburg). Messerschmitt a realizat și primul avion de vânătoare cu reacție (Me 262), care, conceput în 1938, a fost utilizat în lupte abia în noiembrie 1944. La terminarea războiului, Messerschmitt și-a continuat cariera în Spania, în Germania și în Egipt.

Credeam că dacă, totuși, va fi război, el va fi pentru noi până la recucerirea Basarabiei, care nu poate dura prea mult, și astfel România cu idealul împlinit va termina lupta, după care își va vedea de celelalte treburi, Ardealul! Nu consideram niciun moment că am putea duce până la sfârșit un război cu un inamic atât de disproportionat, care, de altfel, credeam, va ceda repede (ca și Polonia, ca și Franța, Belgia sau Olanda) în fața forței de netăgăduit a armatei germane, care nu avea de ce să se mai încurce și să mai recurgă la noi ca luptători.

Pentru fiecare dintre noi, războiul apărea mai mult ca o chestiune de performanță profesională, o competiție de valoare, o înclăștare față de care simțul onoarei știrbite, al demnității și cinstei era pentru moment mai puternic decât răsuflatul patriotism – căci „patria” dovedise că cedează mai ușor decât noi propriul său teritoriu, iar problema Ardealului, unde într-adevăr am fi plecat cu avânt de zmei, pentru moment nici nu se punea de către mândra noastră țară, care făcuse alianță cu principalul răpitor al Ardealului și proclama eternitatea sentimentelor de dragoste reciprocă.

Fusesem crescuți, ca toată generația noastră, de părinți care participaseră la 1916-1918, în ură pentru nemți, dar nu în dispreț, ci în respectul față de forța și disciplina lor militară și față de însușirile poporului german, ale culturii și creației lui de cultură și civilizație tehnică.

Acum eram aliați cu ei; niște aliați de nevoie, tratați de nemți ca niște rude sărace, dar cu toată curtoazia diplomatică, din cauza nevoii pe care o aveau de România ca bază de plecare la atac, ca rezervă de hrană pentru armată și ca rezervă de benzină. În politețea lor se simțea reproșul față de trecut și superioritatea celui care pleacă la o treabă cu un aliat slab și nepregătit, de care însă nu se poate lipsi.

Nu trecuseră decât douăzeci de zile de când, pe vreme de toamnă frumoasă, la Ghimbav, lângă Brașov, schimbaserăm petlițele bleu-ciel ale aviației de observație cu petlițele verde-închis ale piloților de vânătoare.